

Lokalvalgundersøkelsen 2023

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2024/39

Marta Anna Krawczynska

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 16. oktober 2024

ISBN 978-82-587-1043-8 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

I dette notatet legger Statistisk sentralbyrå (SSB) fram en metodisk dokumentasjon av Lokalvalgundersøkelsen 2023. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Lise Snellingen Bye og Marta Anna Krawczynska ved seksjon for personundersøkelser har vært ansvarlige for planlegging og gjennomføring av datainnsamlingen. Øyvind Kleven ved seksjon for befolkningsstatistikk har trukket utvalget. Anne Abelsæth og Trond Båshus har tilrettelagt utvalget, programmert webskjemaet og foretatt filetableringen. Anne Vedø ved seksjon for metoder har beregnet vektorer for datamaterialet.

Seksjon for operasjonell forretningsstøtte har stått for utsendingen av informasjonsmateriell til respondentene og seksjon for brukerkontakt har, sammen med seksjon for personundersøkelser, håndtert henvendelser fra respondentene underveis i datainnsamlingen.

Statistisk sentralbyrå, 10. oktober 2024

Arvid Lysø

Sammendrag

Lokalvalgundersøkelsen ble gjennomført høsten 2023. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF) som har vært ansvarlig for innholdet i spørreskjemaet. Formålet med undersøkelsen var å kunne beskrive valgdeltagelse og undersøke politisk adferd og politiske holdninger. Undersøkelsen om lokalvalg har vært gjennomført av SSB fem ganger før¹.

Til undersøkelsen ble det trukket 3 992 stemmeberettigede personer fra Folkeregisteret og kontrollert opp mot manntallet. Halvparten av disse var også med i utvalget til Lokalvalgundersøkelsen 2019 (gammelt panel). Resterende del av utvalget ble trukket i 2023 (nytt panel). Utvalget ble trukket tilfeldig etter 6 kommunestørrelser. Kommunestørrelse er basert på folketallet i hver kommune per 1. juli 2023. Stratifiseringen etter folketall er identisk med tidligere lokalvalgundersøkelser.

Undersøkelsen ble gjennomført som en kombinert telefon-, og webundersøkelse. Feltperioden gikk over åtte uker, fra 12. september til 5. november 2023. Respondenter fikk først tilbud om å svare på web. Etter omtrent tre uker ble de som ikke hadde svart på web fulgt opp med tilbud om telefonintervju. Det ble sendt ut informasjon om undersøkelsen til alle som var trukket ut. Informasjonsmateriell ble sendt via Altinn, med unntak av personer som har reservert seg mot digital kommunikasjon som har fått brev via posten. I løpet av datainnsamlingen ble det sendt ut flere påminnelser til de som ikke har svart på undersøkelser eller til de som har begynt å svare på undersøkelsen uten å fullføre.

Vi oppnådde intervju med 65,5 prosent av utvalget. Svarprosent for gammelt panel endte på 74,2 prosent, og for nytt panel på 58,5 prosent. De viktigste årsakene til at vi ikke fikk svar fra alle, var at en del personer ikke ønsket å være med samt at vi ikke kom i kontakt med alle personene i utvalget i løpet av datainnsamlingsperioden.

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet, noe som innebærer at nettoutvalget (de som er intervjuet i undersøkelsen) ikke nødvendigvis er helt representativt for målgruppen. Vi har undersøkt om frafallet har medført skjevheter for kjennetegnene alder, kjønn, utdanningsnivå og landsdel. De største avvikene mellom brutto- og nettoutvalget finner vi når vi ser på alder og utdanningsnivå. Personer med universitets- eller høyskoleutdanning er overrepresentert i nettoutvalget sammenliknet med personer med lavere utdanning. Aldersgruppen 45–66 år er overrepresentert i nettoutvalget sammenliknet med andre aldersgrupper.

¹ Undersøkelsen har tidligere vært gjennomført i 1995, 1999, 2003, 2007 og 2021.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Utvalg	7
3. Datainnsamling	8
3.1. Innsamlingsmetode	8
3.2. Utsendinger	8
3.3. Feltperiode og feltarbeid.....	9
4. Datakvalitet	11
4.1. Skjevhet	11
4.2. Frafall	14
5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	16
Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg	17
5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell.....	18
6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	19
6.1. Innsamlingsfeil.....	19
6.2. Bearbeidingsfeil.....	20
7. Vekting	21
7.1. Tverrsnittsvakter	21
7.2. Panelvekter	22
8. Opplysninger fra register	23
9. Utlevering av data	24
9.1. Utlevering av data til ISF.....	24
9.2. Sletting og omkodinger av data før utlevering til Sikt.....	24
Referanser	25
Vedlegg A: Utsendingstekster	26
Vedlegg B: SMS tekster	30
Vedlegg C: Spørreskjema på bokmål	32
Vedlegg D: Spørreskjema på nynorsk	52
Vedlegg E: Registerkoblinger	72
Vedlegg F: Omkodinger av variabler før utlevering av data til ISF	73
Vedlegg G: Omkodinger av variabler før utlevering av data til SIKT	75

1. Bakgrunn og formål

I 2023 gjennomførte Statistisk sentralbyrå (SSB) Lokalvalgundersøkelsen blant stemmeberettigede personer i Norge. Undersøkelsen ble gjort på oppdrag fra institutt for samfunnsforskning (ISF). Formålet var å beskrive valgdeltakelse og holdninger til politiske spørsmål i befolkningen. Undersøkelsen gir kunnskap om målgruppens rolle i det norske demokratiet med søkelys på ulike former for deltakelse. Spesiell vekt ble lagt på kommunesammenslåing og hvordan den påvirker politisk adferd og politiske holdninger.

SSB har gjennomført tilsvarende undersøkelser fem ganger tidligere (Øyangen 2000, Sætre og Buskoven 2004, Lagerstrøm 2009, Falnes-Dalheim og Snellingen Bye 2021).

Undersøkelsen ble gjennomført som en kombinert telefon- og webundersøkelse. Tabell 1.1 viser nøkkeltallene for undersøkelsen. Nettoutvalget inneholder personer som har svart på til og med spørsmål 4 i undersøkelsen (se vedlegg C). Dette spørsmålet ble valgt fordi det anses som nødvendig for å kunne analysere svarene fra en respondent. Partielt frafall angir personer som har begynt å svare på undersøkelsen, men som har avbrutt før spørsmål 4.

Tabell 1.1 Nøkkeltall for Lokalvalgundersøkelsen 2023

	Antall	Prosent
Utvalg	3 992	
Avgang	9	
Bruttoutvalg	3 983	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	18	0,5
Frafall	1 355	34,0
Nettoutvalg	2 610	65,5
Innsamlingsmetode	Telefon/web	
Feltperiode	12. sep–5. nov	
Intervjutid	Gjennomsnitt: 17 minutter, median: 15 minutter	

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

2. Utvalg

Utvalget ble trukket blant stemmeberettigede personer fra et foreløpig manntall per 16. august 2023. Alle som ble trukket ut til å være med i utvalgene ville være 18 år eller eldre per 31.12.2023.

Manntallet fra de enkelte kommunene rapporteres inn via det elektroniske valgadministrasjons-systemet (EVA) til Valgdirektoratet, som er ansvarlig for å gjennomføre valget. I henhold til Statistikkloven leverer Valgdirektoratet administrative data over manntallet til SSB før valget. SSB kobler disse opplysningene med Folkeregisteret. Resultatet av denne koplingen danner en fullstendig liste over alle med stemmerett, og gjør at SSB kan ta hensyn til en rekke kjennetegn ved trekking av utvalget. Ved valget i 2023 var det 4 308 506 personer som hadde stemmerett.

De stemmeberettigede ble inndelt i seks strata etter kommunestørrelse. Kommunestørrelse er basert på folketallet i hver kommune per 01. juli 2023. Stratifiseringen etter folketall er identisk med tidligere lokalvalgundersøkelser. I hvert stratum ble det trukket et tilfeldig utvalg på 665 eller 666 stemmeberettigede. Dette gir et totalt utvalg på 3 992 personer. Tabell 2.1 viser strata etter folketall i kommunen.

Tabell 2.1 Antall i populasjonen og utvalget etter stratum

Utvalgsstrata, folketall i kommune	Populasjon	Utvalg
Under 2 500	121 157	665
2 500 – 5 000	198 770	665
5 001 – 10 000	378 738	666
10 001 – 20 000	523 422	665
20 001 – 60 000	1 257 396	665
Over 60 000	1 829 023	666
Totalt	4 308 506	3 992

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Utvalget er delt inn i gammelt og nytt panel. Gammelt panel bestod av alle som har svart på forrige Lokalvalgundersøkelsen i 2019. Etter ajourføring, utgjorde gammelt panel 1 746 personer. Det ble i tillegg trukket ut 2 246 nye personer.

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Innsamlingsmetoden som ble benyttet var kombinert telefon- og webundersøkelse. Det var valgfritt om man ville svare på telefon eller web.

Utvalget var inndelt i totalt 10 perioder (se tabell 3.1). Hver periode besto av en blanding av stemmeberettigede respondenter fra gammelt og nytt panel. Alle fikk først tilbud om å svare på web. Det var også mulig å svare på telefon med en gang dersom de ønsket det. Da måtte de ta kontakt med svartjenesten i SSB for å gjennomføre intervjuet på telefon. Etter omtrent to uker ble de som ikke hadde svart på web fulgt opp med tilbud om telefonintervju. Fordelen med dette oppsettet er at man kan nå mange respondenter til en relativt lav kostnad ved å tilby mulighet til å svare på web. Deretter kan man bruke intervjuerressurser på de respondentene som er vanskeligste til å overtale eller som, av ulike grunner, ikke er i stand til å svare på web.

Spørreskjemaet var tilgjengelig på bokmål og nynorsk. Skjemaet er gjengitt i vedlegg C og D.

3.2. Utsendinger

For å forenkle gjennomføringen av undersøkelsen, ble utvalget delt inn i 10 utsendingsperioder med ulike oppstartstidspunkter. SSBs system for utsending av brev via Altinn og SMS har ikke god nok kapasitet til å håndtere utsendinger til hele utvalget samtidig. Derfor har vi også sendt SMS ca. 15 minutter etter at informasjonsmaterieell ble sendt via Altinn. Tabell 3.1 viser perioder og tidspunkt for hovedutsending og påminnelser.

Det ble sendt ut informasjon om undersøkelsen til alle som var trukket ut. Formålet med denne informasjonen er å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om tema for undersøkelsen, gjennomføring og personvern i forkant av intervjuet. Se vedlegg A og B for utsendingstekster.

Alle utsendingsperiodene bestod av personer fra både nytt- og gammelt panel. Utsendingsperiode 7 bestod av reserverte i KRR. Denne perioden fikk tilsendt brev per post med lenke til undersøkelsen og fikk påminnelser kun via SMS. Utsendingsperiode 8 bestod av alle i utvalget som verken hadde e-postadresse eller telefonnummer registrert i Digitaliseringsdirektoratet sitt Kontakt- og reservasjonsregister (KRR). Disse har fått tilsendt informasjonsbrev per post. Periode 9 bestod av alle i utvalget som bare manglet e-postadresse i KRR. Periode 10 bestod av personer i utvalget som manglet telefonnummer. Disse fikk derfor kun påminnelser via Altinn, ikke SMS.

Tabell 3.1 Perioder og tidspunkt for hovedutsending og påminnelser

Periode	Antall	Dato for hovedutsending brev	Dato for hovedutsending Altinn og SMS	Påminnelse1 SMS	Påminnelse2 Altinn og SMS	Påminnelse3 Altinn og SMS	Påminnelse4 SMS
1	622	-	12.sep kl. 10:00	14.sep kl. 16:30	19.sep kl. 11:45	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
2	616	-	12.sep kl. 10:00	14.sep kl. 16:30	19.sep kl. 11:45	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
3	625	-	12.sep kl. 10:00	14.sep kl. 16:30	19.sep kl. 11:45	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
4	581	-	12.sep kl. 10:30	14.sep kl. 16:45	19.sep kl. 11:45	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
5	587	-	12.sep kl. 10:30	14.sep kl. 16:45	19.sep kl. 12:15	25.sep kl. 14:45	10.okt kl. 16:45
6	686	-	12.sep kl. 10:30	14.sep kl. 16:45	19.sep kl. 12:15	25.sep kl. 14:45	10.okt kl. 16:45
7	161	12.sep	19.sep kl. 12:00	21.sep kl. 16:30	-	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
8	32	12.sep	-	-	-	-	-
9	77	-	12.sep kl. 10:30	14.sep kl. 16:45	19.sep kl. 12:15	25.sep kl. 15:00	10.okt kl. 16:45
10	12	-	12.sep kl. 10:30	-	19.sep kl. 12:15	25.sep kl. 15:00	-

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

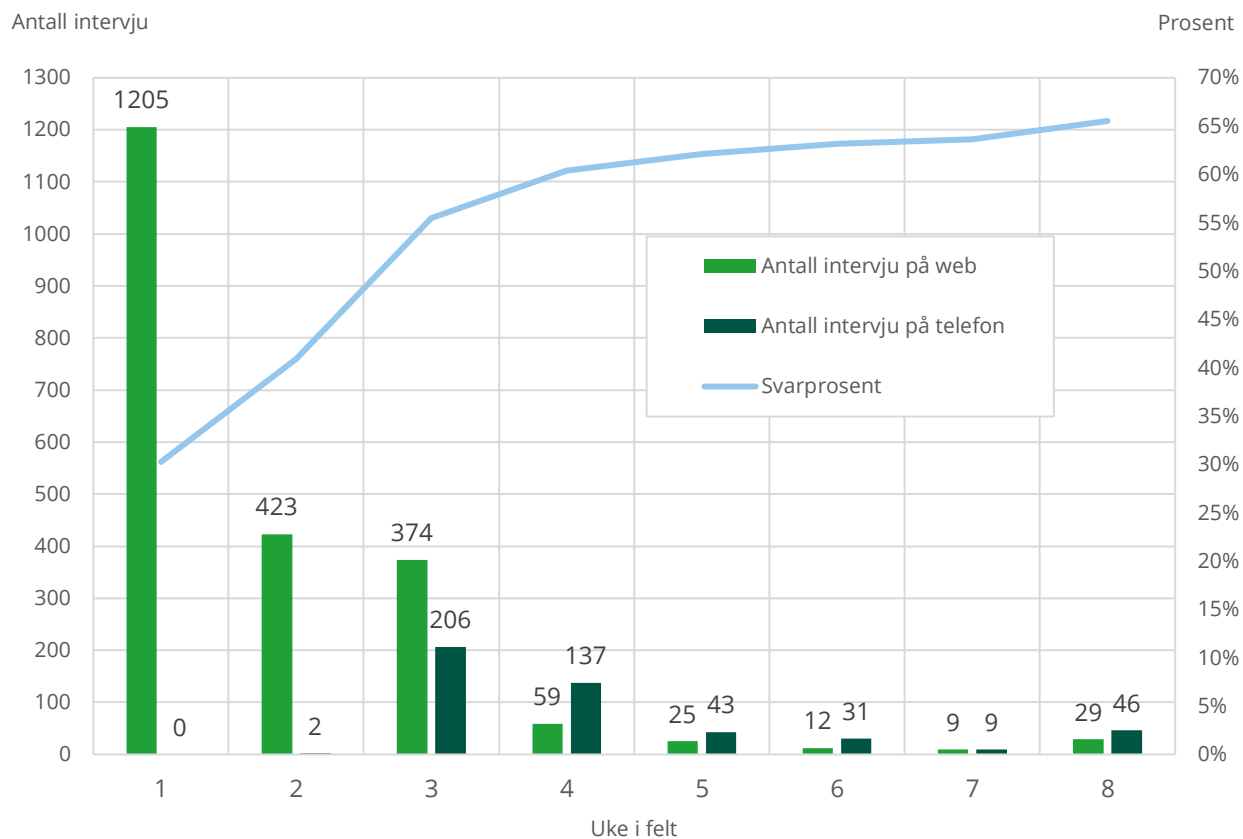
I dagene etter hovedutsendingene ble det sendt ut påminnelser både via Altinn og på SMS. Respondenter som hadde startet utfyllingen av spørreskjemaet, men ikke fullført, fikk to påminnelser via Altinn og på SMS med oppfordring om å fullføre undersøkelsen.

3.3. Feltperiode og feltarbeid

Feltperioden for Lokalvalgundersøkelsen varte i åtte uker, fra 12. september til 5. november. Totalt fikk vi svar fra 2 610 personer, noe som tilsvarer 65,5 prosent av bruttoutvalget. Svarene fordeler seg med 1 295 svar fra nytt panel (58,5 prosent) og 1 315 svar fra gammelt panel (74,2 prosent). I tillegg begynte 0,5 prosent av bruttoutvalget å svare på skjemaet, men avbrøt før spørsmål 4.

Figur 3.1 viser antall svar per uke og utvikling i svarprosent gjennom feltperioden fordelt på innsamlingskanal. Det er en konsentrasjon av svar den første uken, deretter faller svarinngangen etter hver uke i felt. I siste uke av undersøkelsen gjennomførte vi nekteroppfølging, noe som førte til noen flere svar mot slutten av undersøkelsen.

Figur 3.1 Antall intervju per uke i felt og utvikling i svarprosent

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten.

4.1. Skjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennetegn er annerledes blant de som svarte enn de som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter.

For det første snakker vi om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennetegn er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen hvor tilfeldigheter kan føre til at enkelte kjennetegn er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde, personer som er utvandret til utlandet eller bosatt på institusjon. I undersøkelsen var det 9 avganger. I Lokalvalgundersøkelsen er utvalget trukket såpass nært opp til intervjustart som mulig for å unngå utvalgsskjevheter. Avganger kan gi utvalgsskjevhet hvis utvalget er trukket lang tid før intervjustart eller hvis en ikke kjenner populasjonen en trekker fra.

Tabell 4.1 Antall avganger

	Antall avganger
Nytt panel	6
Gammelt panel	3

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Antall personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kaller vi bruttoutvalg. Det er disse personene man forsøker å intervju. Personene man oppnådde intervju med kalles nettoutvalg. Differansen mellom netto- og bruttoutvalget kaller vi frafall. Frafall er den tredje kilden til skjevhet i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget), kan det føre til skjevhet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennetegn medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt for andre kjennetegn. På den andre siden gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennetegn ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre kjennetegn.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til skjevhet som skyldes frafall enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. I tabell 4.2 undersøker vi om det er skjevheter grunnet frafall for kjennetegnene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget. Med betydelig avvik mener vi her ± 1 prosentpoeng.

Tabell 4.2 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Hele utvalget

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	50,9	50,7	51,3	-0,2
Kvinner	49,1	49,3	48,7	0,2
Alder				
17–24 år	10,5	10,1	11,1	-0,4
25–44 år	29,7	28,6	31,7	-1,1
45–66 år	37,7	40,3	32,8	2,6
67–79 år	16,5	16,9	15,7	0,4
80 år eller over	5,7	4,1	8,7	-1,6
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	21,0	17,5	27,5	-3,5
Videregående	44,0	43,7	44,6	-0,3
Universitet- og høyskoleutdanning	32,5	37,5	22,9	5,1
Uoppgitt	2,5	1,2	5,0	-1,3
Landsdel				
Oslo og Viken	22,1	22,8	20,8	0,7
Innlandet	11,1	10,6	11,9	-0,5
Agder og Sør-Østlandet	14,1	13,8	14,6	-0,3
Vestlandet	25,8	26,0	25,3	0,2
Trøndelag	10,3	10,9	9,1	0,6
Nord-Norge	16,6	15,8	18,1	-0,8
Antall personer	3 983	2 610	1 373	

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.2 viser avvik mellom netto- og bruttoutvalget. Tallene viser et avvik i aldersfordelingen. Personer i alderen 25–44 år og 80 år eller eldre er underrepresentert i nettoutvalget mens personer i alderen 45–66 år er overrepresentert. De største avvikene finner vi hvis vi ser på fordelingen etter utdanningsnivå. Personer med universitets- og høyskoleutdanning er overrepresentert med over fem prosentpoeng i nettoutvalget, mens personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere eller uoppgitt er underrepresentert. Det finnes ingen betydelig avvik når man ser på kjennetegnene kjønn og landsdel.

Tabell 4.3 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Gammelt panel

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	52,3	51,9	53,7	-0,5
Kvinner	47,7	48,1	46,3	0,5
Alder				
17–24 år	5,1	4,4	7,2	-0,7
25–44 år	28,8	27,1	34,1	-1,7
45–66 år	42,6	45,1	34,8	2,5
67–79 år	18,3	18,9	16,4	0,6
80 år eller over	5,2	4,5	7,5	-0,7
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	5,1	13,2	23,1	-2,4
Videregående	44,8	44,5	45,6	-0,3
Universitet- og høyskoleutdanning	38,3	41,4	28,7	3,1
Uoppgitt	1,4	1,0	2,6	-0,4
Landsdel				
Oslo og Viken	22,0	22,1	21,5	0,2
Innlandet	10,2	10,2	10,3	0,0
Agder og Sør-Østlandet	13,4	13,8	12,1	0,4
Vestlandet	27,1	26,7	28,5	-0,4
Trøndelag	11,5	11,5	11,4	0,0
Nord-Norge	15,8	15,7	16,1	-0,1
Antall personer	1 743	1 315	428	

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.4 Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Nytt panel

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	49,8	49,5	50,2	-0,3
Kvinner	50,2	50,5	49,8	0,3
Alder				
17–24 år	14,6	15,9	12,9	1,3
25–44 år	30,3	30,1	30,6	-0,2
45–66 år	33,9	35,4	31,9	1,5
67–79 år	15,1	14,9	15,4	-0,2
80 år eller over	6,0	3,7	9,2	-2,3
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	25,1	21,9	29,5	-3,2
Videregående	43,4	42,9	44,1	-0,5
Universitet- og høyskoleutdanning	28,0	33,7	20,2	5,7
Uoppgitt	3,4	1,5	6,1	-2,0
Landsdel				
Oslo og Viken	22,3	23,6	20,5	1,3
Innlandet	11,7	11,0	12,7	-0,7
Agder og Sør-Østlandet	14,7	13,9	15,8	-0,8
Vestlandet	24,7	25,3	23,9	0,6
Trøndelag	9,4	10,3	8,0	1,0
Nord-Norge	17,2	15,8	19,0	-1,4
Antall personer	2 240	1 295	945	

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.3 og 4.4 viser avvik mellom netto- og bruttoutvalget fordelt på panelet respondentene tilhørte. Ved å sammenligne de to tabellene, ser vi at skjevhetene er mindre for gammelt panel, særlig for kjennetegnet utdanning. Tabell 4.3 viser at det finnes betydelig avvik for kjennetegnene alder og utdanning blant respondentene fra gammelt panel. Personer i alderen 25–44 år er underrepresentert i nettoutvalget mens personer i alderen 45–66 år er overrepresentert. Personer med universitets- og høyskoleutdanning er overrepresentert med over tre prosentpoeng i

nettutvalget, mens personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere er underrepresentert. Det finnes ingen betydelige avvik når man ser på kjennetegnene kjønn og landsdel.

Tabell 4.4 viser at det finnes betydelig avvik for kjennetegnene alder, utdanning og landsdel blant respondentene fra nytt panel. Personer i alderen 80 år eller over er underrepresentert i nettoutvalget mens personer i alderen 17–24 og 45–66 år er overrepresentert. Personer med universitets- og høyskoleutdanning er overrepresentert med litt under seks prosentpoeng i nettoutvalget, mens personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere eller uoppgitt er underrepresentert. Det er også en overrepresentasjon av personer fra Oslo og Viken og Trøndelag i nettoutvalget, mens personer i fra Nord-Norge er underrepresentert. For kjønn er avvikene små.

4.2. Frafall

Vi vil aldri kunne få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Det vil alltid være personer som av ulike årsaker ikke kan eller vil delta. Tabell 4.3 gir en oversikt over svarprosenten, andelen påbegynte og andelen frafall i undersøkelsen. «Påbegynt» er personer som har besvart minst ett spørsmål, men avbrutt før spørsmål 4. «Ønsker ikke å delta» er personer som ikke ønsker å delta. «Forhindret» er personer som ikke er i stand til å gjennomføre et intervju, ofte på grunn av språk eller sykdom. «Ikke kontakt» er personer vi ikke kommer i kontakt med i løpet av datainnsamlingsperioden. Det inkluderer også de som har trykket på lenken til webskjemaet, men som ikke har svart på noen spørsmål.

Tabell 4.5 Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Hele utvalget

	Intervju	Påbegynt	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Antall
I alt	65,5	0,5	12,9	3,1	18,0	3 983
Kjønn						
Menn	65,3	0,3	13,3	2,9	18,3	2 027
Kvinner	65,8	0,6	12,4	3,4	17,7	1 956
Alder						
17–24 år	63,3	0,7	13,9	1,0	21,1	417
25–44 år	63,2	0,7	11,7	2,8	21,7	1 181
45–66 år	70,0	0,3	10,7	2,3	16,7	1 501
67–79 år	67,2	0,3	15,7	4,3	12,6	658
Over 80 år	47,3	0,0	23,5	11,1	18,1	226
Utdanningsnivå						
Grunnskolenivå eller lavere	54,7	0,4	16,4	4,9	23,6	835
Videregående skolenivå	65,1	0,6	15,5	2,0	16,8	1 753
Universitets- og høyskolenivå	75,7	0,4	7,3	2,2	14,4	1 294
Uoppgitt utdanning	31,7	0,0	8,9	19,8	39,6	101
Landsdel						
Oslo og Viken	67,7	0,3	11,1	3,4	17,6	882
Innlandet	62,8	0,9	13,8	2,7	19,7	441
Agder og Sør-Østlandet	64,2	0,2	16,2	1,8	17,6	562
Vestlandet	66,1	0,3	13,5	3,2	16,8	1 027
Trøndelag	69,5	0,2	12,2	2,9	15,1	410
Nord-Norge	62,3	0,9	11,0	4,2	21,5	661

Kilde: Lokalvalgundersøkelsen 2023, Statistisk sentralbyrå

Tabellen 4.5 viser at den største årsaken til frafall i undersøkelsen er at vi ikke har klart å komme i kontakt med respondentene. Andelen som ikke ønsker å delta og andelen som er forhindret fra å delta er lavere. Det finnes ikke en stor forskjell i deltakelsen mellom menn og kvinner. Menn var noe vanskeligere å komme i kontakt med enn kvinner, det var også flere som nektet å delta i undersøkelsen.

Det er lavest deltakelse blant respondentene som er 80 år eller eldre. I denne gruppen er det mange som er forhindret fra å delta, og vi kan anta at mye av dette skyldes helserelaterte årsaker. Der er også denne aldersgruppen som i størst grad ikke ønsket å delta i undersøkelsen. Respondenter i aldersgruppen 17–44 år var også vanskelig å komme i kontakt med.

Det er en klar sammenheng mellom utdanningsnivå og svarprosent. Personer med høyere utdanning deltar i større grad enn personer med lav eller uoppgitt utdanning. Særlig blant personer med uoppgitt utdanning er det mange som er forhindret fra å delta, noe som kan skyldes språkproblemer, siden det er vanligvis personer med innvandrerbakgrunn som inngår i denne gruppen.

Blant fylkene var deltakelsen størst i Trøndelag, og lavest i Nord-Norge fylke. Nord-Norge har den største andelen «ikke truffet».

5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til Lokalvalgundersøkelsen er trukket tilfeldig fra manntallet. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den "treffer målet" i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, SE (fra det engelske begrepet "standard error"), til estimatet. SE er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. SE forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100-P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosenttall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

Feilmargin = $2 \cdot SE$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 6.1 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 5.1 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

n: \ P:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
50	3,1	4,2	5,0	5,7	6,1	6,5	6,7	6,9	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,3	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
1 000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
1 500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
2 000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
2 500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
3 000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
3 500	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
4 000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8

Et utvalgsresultat på 65 prosent fra et enkelt tilfeldig utvalg med 4 000 enheter, har en standardfeil på 0,7 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 1,4 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (63,6 – 66,4) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 63,6 og 66,4 prosent.

5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå hvor mange personer som oppgir at de er svært eller ganske interessert i politikk. På dette spørsmålet har vi fått svar fra 2 668 stemmeberettigede respondenter (n) som er trukket fra den norske befolkningen. I 2023 var dette omtrent 4 341 850 millioner mennesker som hadde stemmerett (N). 1 532 respondenter (x) oppgir at de er svært eller ganske interessert i politikk. De resterende 1 136 respondentene oppgir at de er noe interessert eller lite interessert. Andelen som er interessert i politikk er altså $x/n = 1\,532 / 2\,668 = 0,574$ eller 57,4 prosent. Siden $n/N = 0,0006$ så kan vi bruke den forenklede formelen for SE og får konfidensintervallet

$$57,4 \pm 2 \sqrt{\frac{57,4(100-57,4)}{2668}} = 57,4 \pm 2 (1,0) = 57,4 \pm 2,0.$$

Estimatet for andelen som oppgir at de er interessert i politikk er altså 57,4 prosent. Feilmarginen for estimatet er 2 prosentpoeng, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen ligger mellom 55,4 og 59,4 prosent.

Vi kan også bruke tabell 5.1. Vi går inn på raden 2 500 og kolonnen 45/55; som er en av kolonnen som ligger nærmest resultatet. I tabellen leser vi at standardfeilen er 1,0. Et 95 prosent konfidensintervall blir da $57,4 \pm 2 (1,0) = 57,4 \pm 2,0$.

6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

6.1. Innsamlingsfeil

Intervjuene i denne undersøkelsen ble gjennomført på web og telefon. På web fulgte respondenten skjemaet på en dataskjerm/mobilskjerm og fikk opp ett eller flere spørsmål av gangen. Ved telefonintervju ringte Intervjuerne opp respondentene, leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på datamaskinen.

En fordel med disse innsamlingsmetodene, er at de gir mulighet for å programmere inn filtre på forhånd slik at spørsmålene blir tilpasset respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål. Det er også mulig med kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. I spørsmål hvor det er naturlig, er det lagt inn grenser for gyldige verdier, og en feilmelding vil komme opp på skjermen både på web og hos intervjueren dersom de taster inn et svar som er inkonsistent med tidligere svar. For eksempel vil det komme opp en feilmelding dersom respondenten eller intervjueren taster inn et veldig høyt tall på inntekt. Da vil det komme opp et kontrollspørsmål om respondenten virkelig har så høy inntekt. Dermed unngår vi registrering av ugyldige verdier og vi får mindre frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for filterfeil reduseres. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse.

Som det framgår av det vedlagte skjemaet, er det flere filtre i skjemaet til denne undersøkelsen. Det ble i ettertid oppdaget en filterfeil i undersøkelsen. Det gjelder spørsmål som omhandler holdning til kommunesammenslåing. Respondenter fra ikke-sammenslåtte kommunene skulle ha fått spørsmålene 39, 41 og 43, mens respondenter fra kommuner som ble slått sammen i perioden 2017–2020 skulle fått spørsmålene 40, 42 og 44. Ved en feil ble dette byttet om slik at respondenter fra de sammenslåtte kommunene fikk spørsmål 39, 41 og 43, mens respondenter fra ikke-sammenslåtte kommunene fikk spørsmål 40, 42 og 44. Denne feilen ble oppdaget omtrent en time etter undersøkelses oppstart og ble rettet opp umiddelbart. Allikevel hadde vi allerede fått svar fra 315 respondenter. Vi bestemte oss for å bruke våre intervjuerressurser til å ringe til de 315 respondentene og stille dem de riktige spørsmålene om kommunesammenslåing. Av disse, har vi fått svar fra 280 respondenter. Vi har ingen indikasjoner på at det har oppstått andre filterfeil i skjema.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen gir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid. Det kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Tilbakemeldinger fra respondenter tyder på at noen av spørsmålene i skjemaet var vanskelige å svare på. Dette gjelder spørsmålene 39, 41 og 43, samt svaralternativ f i spørsmål 3, hvor flere av respondentene visste ikke hva man som menes med «statlig forvaltning» (se vedlegg C).

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. For eksempel kan spørsmål om økonomi eller politikk være sensitivt for enkelte. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva respondentene oppfatter som sosialt ønskelig. I Lokalvalgundersøkelsen 2023 kan det for eksempel være slik at respondentene sier de har stemt ved valget selv om de ikke har gjort det, eller svarer at de er mer interessert i politikk enn det de egentlig er, fordi de oppfatter det som sosialt ønskelig å svare slik. Innsamlingsmodus vil også påvirke hvordan respondentene svarer. Ved telefonintervjuing vil intervjueren i større grad ubevisst påvirke hva respondentene svarer, men med

web er intervjuereffekten liten. Det er lettere å ha en «ikke politisk korrekt» holdning i et webskjema enn i et telefonintervju.

6.2. Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp. Det har ikke blitt funnet slike feil i denne undersøkelsen.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

7. Vekting

Svarprosenten i Lokalvalgundersøkelsen 2023 var på 65,5 prosent. Utvalget fra undersøkelsen vil «overrepresentere» de mindre folkerike kommunene, mens de folkerike kommunene vil bli «underrepresentert». For at utvalget skal ha tverrsnittsegenskaper må en derfor vekte utvalget etter andelen i populasjonen.

7.1. Tverrsnittsvokter

Designvekt

En må ta hensyn til utvalgsdesignet når en estimerer noe fra undersøkelsen. Vekten *vekt_ds_skalert* tar hensyn til det. Merk at denne vekten ikke tar hensyn til frafall i undersøkelsen. Hvis en skal studere strataene hver for seg skal en heller ikke benytte denne designvekten. Designvekten er konstruert ved enkel etterstratifisering, hvor:

N = antall enheter i populasjonen eller universet

n = antall enheter i utvalget vi trekker fra populasjonen

k = stratum (kategori, undergruppe)

w_i = Vekten for en enhet, eller et element i datafilen

$$vekt_ds_skalert_i = \frac{N^k / N}{n^k / n}$$

I dette tilfellet er k (stratum) de seks kommunestørrelsene. Alle enhetene i utvalget får tildelt en vekt avhengig av hvilket stratum de tilhører.

Beskrivelse av vokter som tar hensyn til frafall og utvalgsdesign

n_r = antall i utvalget som svarte i undersøkelsen (*nettoutvalget*)

n_{nr} = antall i utvalget som ikke svarte i undersøkelsen (*frafallet*)

Variabelen *vekt_ps_skalert* korrigerer for forskjeller mellom andelen i nettoutvalget og andelen i populasjonen etter de seks strata basert på folketallet i kommunene samt justerer for skjevhet introdusert ved frafall etter kombinasjonen av registervariablene, kjønn, aldersgruppe og utdanningsnivå. Det er denne vekten en skal benytte i de fleste analysene. *Vekt_ps_skalert* er beregnet ved justeringsceller (etterstratifisering). I første omgang deles populasjonen N , som består av alle med stemmerett i valget, inn i 108 strata (k) etter følgende registervariabler:

- 1) Folketall i kommunen (6 strata, beskrevet i kapittel 2)
- 2) Kjønn
 - a) Mann
 - b) Kvinne
- 3) Aldersgruppe
 - a) 17-30 år
 - b) 31-59 år
 - c) over 60 år
- 4) Utdanningsnivå:
 - a) Uoppgitt/ingen utdanning/grunnskole
 - b) Videregående skole
 - c) Universitet/høyskole

På samme måte deles nettoutvalget (de som svarte i undersøkelsen) inn i tilsvarende strata. Fordi vi kjenner fordelingen i populasjonen og i nettoutvalget etter k (strata) kan vi konstruere vektene på samme måte som vi konstruerte designvekten ved etterstratifisering. Prosentandelen i hvert stratum i populasjonen divideres så med prosentandelen i tilsvarende stratum i nettoutvalget.

$$vekt_ps_skalert_i = \frac{N^k / N}{n_r^k / n_r}$$

7.2. Panelvekter

Det er laget egne panelvekter for de respondentene som har svart på undersøkelsen to ganger. De er laget på samme måte som de etterstratifiserte tverrsnittsvektene. Vekten heter *vekt_ps_scalert_panel* som summerer til antall i netto panel. Siden det er færre som har svart i panelutvalget enn i tverrsnittsutvalget, har vi måttet slå sammen utdanningsgruppene for de i aldersgruppe 17-30 år. Vi har også slått sammen utdanningsnivå 17-30 år og 31-59 år for $v2stratum=6$, kjønn=1 og aldersgruppe=2.

8. Opplysninger fra register

Dataene som samles inn gjennom spørreskjema, kompletteres med opplysninger hentet fra register. Det kobles på opplysninger for nasjonal utdanningsdatabase, befolkningsregisteret, inntekts- og formuesregisteret og manntallet (se vedlegg E for liste over variabler).

Enkelte registeropplysninger følger med fra utvalgstrekkningen (f.eks. kjønn og kommune), men de fleste registeropplysningene blir lagt til etter at datainnsamlingen er ferdig. I informasjonsbrevet som sendes til respondentene før undersøkelsen, opplyses det om at disse opplysningene vil kobles på (se vedlegg A), og respondentene samtykker til dette ved å svare på undersøkelsen.

Flere av variablene brukes kun internt i forbindelse med datainnsamlingen og i koding av utledede variabler. For eksempel brukes fødselsdato til beregning av alder, men kun variabelen med alder blir liggende på fil mens variabelen fødselsdato fjernes før filen lagres.

Mange av variablene slettes eller kodes om før utlevering for å bevare personvernet. Les mer om utlevering av data i kapittel 10.

9. Utlevering av data

9.1. Utlevering av data til ISF

Et aidentifisert datamateriale blir levert til ISF eksklusivt i inntil to år. ISF har gjennomført en vurdering av personvernkonsekvenser (DATA Protection Impact Assessment – DPIA) før oppstart av datainnsamlingen.

Av de registervariablene som blir levert, blir flere kodet om til større grupperinger/høyere nivå. Blant annet blir utdanning kun levert på et siffer, og landbakgrunn og statsborgerskap blir gruppert. Beskrivelser av omkodinger av registervariabler på filen til ISF finnes i vedlegg F.

9.2. Sletting og omkodinger av data før utlevering til Sikt

En anonymisert fil fra Lokalvalgundersøkelsen 2023 blir levert til Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, der den så er tilgjengelig for forskere og studenter. Filen sendes til Sikt senest inntil to år etter at ISF har mottatt filen.

Informasjon om hvilke undersøkelser som er tilgjengelige, beskrivelse av innhold på fil, og hvordan man går frem for å få utlevert mikrodata finnes på nettsidene til Sikt: www.nsd.no

For å få utlevert data på individnivå fra Sikt, må man være tilknyttet en godkjent forskningsinstitusjon. Forskeren eller studenten må selv sende melding til personvernombudet.

For å anonymisere filen før den gjøres tilgjengelig for forskning, blir en del informasjon fjernet fra filen. Dette gjelder blant annet identifiserende registerinformasjon. Av de registervariablene som blir levert, blir flere kodet om til større grupperinger/høyere nivå. Beskrivelser av omkodinger av registervariabler på filen til ISF finnes i vedlegg G.

Referanser

- Bjørnstad, Jan F. (2000) En innføring i utvalgsundersøkelser. Notater 2000/50. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf
- Falnes-Dalheim, Elisabeth og Lise Snellingen Bye. (2021). Lokalvalgundersøkelsene 2019. Notater 2021/19. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/valg/artikler-og-publikasjoner/attachment/455108?ts=179d0ee74d8>
- Lagerstrøm, Bengt Oscar. (2009). Lokaldemokratiundersøkelsen 2007. Notater 2009/45. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200945/notat_200945.pdf
- Sætre, Aina Helen og Nina Buskoven. (2004). Lokalvalgundersøkelsen 2003. Notater 2004/63. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200463/notat_200463.pdf
- Øyangen, Irene. (2000). Lokalvalgundersøkelsen 1999. Notater 2000/11. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200011/notat_200011.pdf

Vedlegg A: Utsendingstekster

Hovedutsending nytt panel – brev i Altinn

Lokalvalgundersøkelsen 2023 <<ioNr>>

TIL <<navn>>

<<adresse>>

<<postnr>> <<poststed>>

Vi trenger svarene dine i Lokalvalgundersøkelsen 2023

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i samarbeid med Institutt for Samfunnsforskning (ISF) en undersøkelse om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023, og du er trukket ut til å delta. I undersøkelsen ønsker vi å få informasjon om politisk interesse, stemmegivning og holdninger til ulike politiske spørsmål.

Følg lenken for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/lokalvalg>

Lenken logger deg automatisk inn. Hvis du blir bedt om å logge inn, skriv inn:

Bruker-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dersom du ønsker å svare på undersøkelsen på telefon, ta kontakt med oss, så finner vi et passende tidspunkt for å gjennomføre intervjuet.

Svarene dine er viktige

Du er én av 4 000 stemmeberettigede personer som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Undersøkelsen følger et utvalg av befolkningen over tid, for å måle endringer. Derfor kan vi komme til å kontakte deg igjen i 2027. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til å sikre gode og pålitelige resultater om lokalvalg i Norge.

Du finner mer informasjon på: <https://www.ssb.no/lokalvalg-svar>

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide statistikk og analyser, og vi offentliggjør aldri enkelt svar.
- Du kan når som helst trekke deg og be om at svarene dine blir slettet, frem til 2028. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at spørreskjemaet skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra offentlige registre, i perioden 2023–2028. I tillegg til opplysninger fra Folkeregisteret gjelder det opplysninger om utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og Lånekassen, opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygder og stønader hentet fra Skatteetaten og Nav, opplysninger om innvandrerbakgrunn fra Folkeregisteret og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall.
- Etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle navn og adresser og fødselsnummer fjernes. Fødselsnummeret vil bli erstattet med et kodenummer. Fordi vi ønsker å kontakte deg igjen på et senere tidspunkt, vil vi oppbevare fødselsnummeret ditt, men helt atskilt fra svarene du har gitt. Innen 2028 vil også kodenummer og fødselsnummer slettes. ISF vil bare motta aidentifiserte resultater. Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og ISF, slik at det er mulig for samfunnsforskere å kunne gjøre sammenligninger med senere valgundersøkelser.

Kontakt oss på

- e-post: svaer@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–21 mandag til torsdag og kl. 09–15 fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Hovedutsending gammelt panel – brev i Altinn

Lokalvalgundersøkelsen 2023 <<ioNr>>

TIL <<navn>>

<<adresse>>

<<postnr>> <<poststed>>

Vi trenger svarene dine i Lokalvalgundersøkelsen 2023

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i samarbeid med Institutt for Samfunnsforskning (ISF) en undersøkelse om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023, og du er trukket ut til å delta. I undersøkelsen ønsker vi å få informasjon om politisk interesse, stemmegivning og holdninger til ulike politiske spørsmål.

Følg lenken for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/lokalvalg>

Lenken logger deg automatisk inn. Hvis du blir bedt om å logge inn, skriv inn:

Bruker-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dersom du ønsker å svare på undersøkelsen på telefon, ta kontakt med oss, så finner vi et passende tidspunkt for å gjennomføre intervjuet.

Svarene dine er viktige

Du er én av 4 000 stemmeberettigede personer som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Halvparten av de som er trukket ut, var trukket ut til en tilsvarende undersøkelse i 2019. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til å sikre gode og pålitelige resultater om lokalvalg i Norge.

Du finner mer informasjon på: <https://www.ssb.no/lokalvalg-svar>

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide statistikk og analyser, og vi offentliggjør aldri enkelt svar.
- Du kan når som helst trekke deg og be om at svarene dine blir slettet, frem til 2025. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at spørreskjemaet skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra offentlige registre, i perioden 2023–2025. I tillegg til opplysninger fra Folkeregisteret gjelder det opplysninger om utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og Lånekassen, opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygder og stønader hentet fra Skatteetaten og Nav, opplysninger om innvandrerbakgrunn fra Folkeregisteret og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Dersom du deltok i Lokalvalgundersøkelsen i 2019, vil vi koble svarene dine med det du svarte i 2019.
- Etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle navn og adresser og fødselsnummer fjernes. Fødselsnummeret vil bli erstattet med et kodenummer. Innen 2025 vil også kodenummeret slettes. ISF vil bare motta aidentifiserte resultater. Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og ISF, slik at det er mulig for samfunnsforskere å kunne gjøre sammenligninger med senere valgundersøkelser.

Kontakt oss på

- e-post: sva@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–21 mandag til torsdag og kl. 09–15 fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Vedlegg B: SMS tekster

Hovedutsending Altinn

Til <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger dine svar i undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. En invitasjon med mer informasjon om undersøkelsen og hvordan du svarer, er sendt til deg via www.altinn.no. Du kan også svare ved å følge lenken: <<lenke>>. Ta gjerne kontakt på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svaer@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Hovedutsending Brev

Til <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger dine svar i undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. En invitasjon med informasjon om undersøkelsen og hvordan du svarer, er sendt til deg per post. Du kan også svare ved å følge lenken: <<lenke>>. Ta gjerne kontakt på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svaer@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 1

Hei! Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger fremdeles svarene dine i undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. Du kan svare ved å følge lenken: <<lenke>>. Ta gjerne kontakt med oss på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svaer@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 2

Hei! Mange har allerede svart på undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023, men vi trenger også dine svar for å lage god statistikk. Du kan svare på undersøkelsen ved å følge lenken: <<lenke>>. Ta gjerne kontakt med oss på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svaer@ssb.no. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

Påminnelse 3

Du representerer en viktig gruppe i samfunnet, derfor vil vi ringe for å intervju deg om kort tid. Ønsker du heller å svare på web, kan du følge lenken: <<lenke}>>. Ta kontakt på 62 88 56 08 eller svaer@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

Påminnelse 4

Hei! Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger fortsatt flere svar i undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. Vi tillater oss derfor å sende deg en siste påminnelse. Vi vil ringe deg for å intervju deg om kort tid. Ønsker du heller å svare på web, kan du følge lenken: <<lenke}>>. Ta gjerne kontakt på 62 88 56 08 eller send spørsmål til svaer@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 4 personer under 46 år

Hei! Undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 er snart over, men vi trenger flere svar fra personer i din alder. Vi tillater oss derfor å sende deg en siste påminnelse. For å svare følger du lenken: <<lenke}>>. Ta gjerne kontakt med oss på 62 88 56 08 eller svaer@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

SMS påbegynte1

Hei! Vi setter stor pris på at du har begynt å svare på undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. Vi håper du vil ta deg tid til å fullføre undersøkelsen ved å følge lenken:

<<lenke>>. Ta gjerne kontakt med oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

SMS påbegynte2

Hei! Du har begynt å svare på undersøkelsen om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. Vi trenger svarene dine for å lage god og pålitelig statistikk, og vi ber deg om å fullføre undersøkelsen: <<lenke >>. Ta gjerne kontakt med oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen Statistisk sentralbyrå

Vedlegg C: Spørreskjema på bokmål

Lokalvalsundersøkelsen 2023 Web og CATI

«Vet ikke» og «vil ikke svare» står i grønn tekst. Dette skal være standard svaralternativer gjennom hele skjema når respondenten forsøker å trykke seg videre uten å svare. «Vet ikke» og «vil ikke svare» i svart tekst betyr at svaralternativet er synlig med en gang.

Start undersøkelsen (knapp)

Dette spørreskjemaet handler om kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023. Du vil blant annet få spørsmål om politisk interesse, stemmegivning, tillit til offentlige aktører, og holdninger til ulike politiske saker. Det finnes ingen riktige eller gale svar, så velg de svarene du føler passer best for deg. Undersøkelsen tar omtrent 20 minutter.

Ved å svare på skjemaet, samtykker du til at opplysningene kan brukes til å lage statistikk i tråd med gjeldende personvernregler.

Personvernregler: Svarene du gir skal bare benyttes til å lage statistikk og i forskning. Svar som kan identifisere enkeltpersoner vil aldri bli offentliggjort.

Undersøkelsen er frivillig, og du kan når som helst trekke deg og be om at svarene dine blir slettet, frem til 2028. Dette gjør du ved å ringe svartjenesten vår på 62 88 56 08 eller sende en e-post til svar@ssb.no.

Filter: nytt panel

For at spørreskjema skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra offentlige registre, i perioden 2023-2028. I tillegg til opplysninger fra Folkeregisteret, gjelder det opplysninger om utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og lånekassen, opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygder og stønader hentet fra skatteetaten og NAV, opplysninger om innvandrerbakgrunn fra Folkeregisteret og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle navn og adresser og fødselsnummer fjernes. Fødselsnummeret vil bli erstattet med et kodenummer. Fordi vi ønsker å kontakte deg igjen på et senere tidspunkt vil vi oppbevare fødselsnummeret ditt, men helt atskilt fra svarene du har gitt. Innen 2028 vil også kodenummer og fødselsnummer slettes. Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil bare motta aidentifiserte resultater. Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og forskerne ved ISF slik at det er mulig for samfunnsforskere å kunne gjøre sammenligninger med senere valgundersøkelser.

Filter: gammelt panel

For at spørreskjema skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra offentlige registre, i perioden 2023-2025. I tillegg til opplysninger fra Folkeregisteret, gjelder det opplysninger om utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og lånekassen, opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygder og stønader hentet fra skatteetaten og NAV, opplysninger om innvandrerbakgrunn fra Folkeregisteret og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. For de som deltok i Velgerundersøkelsen i 2019 vil vi koble svarene dine med det du svarte i 2019. Etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle navn og adresser og fødselsnummer fjernes. Fødselsnummeret vil bli erstattet med et kodenummer. Innen 2025 vil også kodenummer og fødselsnummer slettes. Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil bare motta aidentifiserte resultater.

Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og forskerne ved ISF slik at det er mulig for samfunnsforskere å kunne gjøre sammenligninger med senere valgundersøkelser.

1. Hvor interessert er du i politikk generelt?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Helt uinteressert
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

2a. Av og til varierer folks interesse mellom ulike typer politikk. Hvor interessert er du i kommunepolitikk?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Helt uinteressert
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

2b. Hvor interessert er du i fylkespolitikk?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Helt uinteressert
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

2c. Hvor interessert er du i rikspolitik?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Helt uinteressert
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

3: Hvor stor tillit du har til følgende offentlige institusjoner og aktører på en skala som går fra 0 til 10, der 0 betyr "Ingen tillit" og 10 betyr "Svært stor tillit":

- a) Kommunestyret
- b) Ordføreren
- c) Fylkestinget
- d) Stortinget
- e) Regjeringen
- f) Statlig forvaltning
- g) Kommuneadministrasjonen
- h) Lokalpolitikere
- i) Rikspolitikere
- j) De politiske partiene

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

4. Stemte du ved kommunevalget i år?

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 4=ja:

5. Når bestemte du deg for å stemme på det partiet eller den listen du valgte?

1: Lenge før valgkampen begynte

2: Under valgkampen

3: Like før valgdagen

4: På valgdagen

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 4=ja:

6. Hvilket parti eller liste stemte du på?

1: Rødt

2: Sosialistisk Venstreparti (SV)

3: Arbeiderpartiet (Ap)

4: Senterpartiet (Sp)

5: Miljøpartiet de Grønne (MDG)

6: Kristelig Folkeparti (KrF)

7: Venstre

8: Høyre

9: Fremskrittspartiet (Frp)

10: Folkets parti

11: Industri- og næringspartiet (INP)

12: Fellesliste

13: Annen liste, vennligst spesifiser

99: Ønsker ikke å svare

97: Husker ikke

FILTER: HVIS 4=ja:

7. Ga du personstemme til en eller flere kandidater på listen som du stemte på ved kommunevalget, såkalt kumulering?

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 4=ja:

8. Førte du opp kandidater fra andre partiers lister, såkalte slengerstemmer?

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 4=ja:

9. Hva hadde størst betydning for ditt valg av parti eller liste til kommunevalget?

- 1: Lokale saker
- 2: Personer på listen
- 3: Rikspolitiske saker
- 4: Allmenn tillit til partiet
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 4=ja:

10. **Kan du oppgi den saken som var viktigst for din stemmegivning ved kommunevalget i år?**

ÅPENT TEKSTFELT

FILTER: HVIS 4=ja:

11: **Hvor viktig vil du si at følgende saker var for din stemmegivning ved kommunevalget?**

a) **Bompenger**

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikke viktig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

b) **Klima og miljø**

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikke viktig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

c) **Kommunale skatter og avgifter**

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikke viktig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

d) **Vindmøller**

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikke viktig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

12. Har du prøvd en av de såkalte valgomatene på nettet?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 98. Vet ikke
- 97. Husker ikke

FILTER: HVIS SPM 4=ja OG SPM.12 = ja

13. Hvor stor betydning hadde bruken av valgomat for din stemmegivning?

- 1. Stor betydning
- 2. En viss betydning
- 3. Liten eller ingen betydning
- 98. Vet ikke

Fylkestingsvalg (overskrift for de som ikke bor i Oslo)

Bydelsutvalg (overskrift for de som bor i Oslo)

FILTER: STILLES TIL ALLE BOSATT I OSLO (Kommune= Oslo)

14. Stemte du ved valget av bydelsutvalg i år?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 14=ja

15. Hvilket parti eller liste stemte du på?

- 1: Rødt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeiderpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet de Grønne (MDG)
- 6: Kristelig Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høyre
- 9: Fremskrittspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12: Fellesliste
- 13: Annen liste, vennligst spesifiser
- 99: Ønsker ikke å svare
- 97: Husker ikke

FILTER FOR SPM 16-18: BARE TIL DE SOM IKKE STEMME I OSLO (Hvis kommune ikke= Oslo).

16. Stemte du ved fylkestingsvalget i år?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

HVIS 16=ja

17. Hvilket parti eller liste stemte du på?

- 1: Rødt

- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeiderpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet de Grønne (MDG)
- 6: Kristelig Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høyre
- 9: Fremskrittspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12 Nordkalottfolket
- 13 Samelista
- 14: Annen liste, vennligst spesifiser
- 99: Ønsker ikke å svare
- 97: Husker ikke

FILTER: HVIS 16=JA

18. Hva hadde størst betydning for ditt valg av parti eller liste til fylkestingsvalget?

- 1: Fylkeskommunale saker
- 2: Personer på listen
- 3: Rikspolitiske saker
- 4: Allmenn tillit til partiet
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 16=ja:

19. Hvor viktig var saken om oppdeling av fylker for din stemmegivning ved fylkestingsvalget?

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikke viktig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

20. Stemte du ved kommunevalget i 2019?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 3: Hadde ikke stemmerett
- 97: Husker ikke
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: Hvis 20=ja

21. Hvilket parti stemte du på?

- 1: Rødt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeiderpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet De Grønne (MDG)
- 6: Kristelig Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høyre

- 9: Fremskrittspartiet (Frp)
- 10: Folkeaksjonen Nei til mer bompenger (FNB)
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12: Fellesliste
- 13: Annen liste, vennligst spesifiser
- 97: Husker ikke
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: KUN TIL NORSKE STATSBORGERE (jf stemmerett til stortingsvalg)

22: Hvilket parti ville du ha stemt på hvis valget i høst var et stortingsvalg?

- 1: Rødt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeiderpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet de Grønne (MDG)
- 6: Kristelig Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høyre
- 9: Fremskrittspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 13: Annen liste, vennligst spesifiser
- 99: Ønsker ikke å svare
- 98: Vet ikke

23. Har du hatt noe kommunalt verv i din nåværende bostedskommune i løpet av de siste fire årene?

For eksempel kommunestyret, samarbeidsutvalg på skole, eldreråd, ungdomsråd, kontaktutvalg og lignende.

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

24. Er du medlem av et politisk parti?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

25. Har du noen gang i løpet av de siste fire årene gjort følgende for å påvirke en beslutning i kommunen der du bor?:

a) Deltatt på møte som kommunen har invitert til.

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

b) Skrevet under på opprop eller underskriftskampanje.

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

c) Deltatt i aksjon, protestmøte eller demonstrasjon.

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

d) Sendt skriftlig uttalelse om en kommunal sak til kommunen

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

e) Tatt kontakt med en lokal politiker.

1: Ja

2: Nei

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

26. Hvor stor betydning har det for deg personlig hvilket parti eller hvilke partier som har flertall i kommunestyret?

1: Stor betydning

2: En viss betydning

3: Liten eller ingen betydning

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

27. Hvor stor betydning tror du at resultatet av kommunevalget i høst vil få for hva som vil skje i kommunen i de kommende fire år?

1: Stor betydning

2: En viss betydning

3: Liten eller ingen betydning

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

28. Var det mest lokale saker eller rikspolitiske saker som preget valgkampen i din kommune?

1: For det meste lokale saker

2: For det meste rikspolitiske saker

3: Blanding av lokale og rikspolitiske saker

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

29. Hvor stor forskjell synes du det er mellom partiene i din kommune?

1: Meget stor

2: Ganske stor

3: Ikke særlig stor

4: Meget liten

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER SPM. 30 OG 31: STILLES IKKE TIL DE SOM ER BOSATT I OSLO

30. Hvor stor betydning har det for deg personlig hvilket parti eller hvilke partier som har flertall i fylkestinget?

- 1: Stor betydning
- 2: En viss betydning
- 3: Liten eller ingen betydning
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

31. Hvor stor betydning tror du at resultatet av fylkestingsvalget i høst vil få for hva som vil skje i fylket i de kommende fire år?

- 1: Stor betydning
- 2: En viss betydning
- 3: Liten eller ingen betydning
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

32. I løpet av den siste uken før valget, hvor ofte så, hørte eller leste du politiske nyhetssaker i følgende kanaler?

a) NRK TV, distriktssendinger (inkludert nett-tv)

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

b) NRK TV, andre sendinger (inkludert nett-tv)

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

c) TV 2

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

d) NRK Radio, distriktssendinger (inkludert nett-radio)

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

e) NRK Radio, andre sendinger (inkludert nett-radio)

- 1: Flere ganger om dagen

- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

f) **NRKs nyhetssider på nett**

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

g) **Lokalaviser (inkludert nett)**

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

h) **Regionaviser (inkludert nett)**

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

i) **Riksdekkende aviser (inkludert nett)**

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

j) **Sosiale medier (Facebook, Twitter/X, Snapchat, TikTok osv.)**

- 1: Flere ganger om dagen
- 2: Hver dag
- 3: Noen av dagene
- 4: En av dagene
- 5: Ingen av dagene
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

33: **Hvilken av følgende kanaler var den viktigste kilden til informasjon i valgkampen for deg?**

Kun ett svar

- a) NRK TV, distriktssendinger (inkludert nett-tv)
- b) NRK TV, andre sendinger (inkludert nett-tv)
- c) TV 2
- d) NRK Radio, distriktssendinger (inkludert nettradio)
- e) NRK Radio, andre sendinger (inkludert nettradio)
- f) NRKs nyhetssider på nett
- g) Andre radiokanaler
- h) Lokalaviser (inkludert nett)
- i) Regionaviser (inkludert nett)
- j) Riksdekkende aviser (inkludert nett)
- k) Facebook
- l) Twitter/X
- m) Snapchat
- n) Annet (spesifiser) _____
- o) Ønsker ikke svare
- p) Vet ikke

34: Har du familie, venner eller bekjente som stilte til valg i din kommune?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

35: Er du «venn» på Facebook eller i andre sosiale medier med noen som stilte til valg i din kommune?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

36. Hvor ofte diskuterer du lokalpolitiske spørsmål med andre?

- 1: Daglig
- 2: Noen ganger i uka
- 3: Noen ganger i måneden
- 4: Mer sjelden
- 5: Aldri
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

37. Det er nå 356 kommuner i Norge. Hva synes du bør skje med antall kommuner i fremtiden?

- 1: Antall kommuner bør reduseres
- 2: Antall kommuner bør økes
- 3: Antall kommuner bør være uforandret
- 4: Ingen mening om dette
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

38. Fra 2024 er det 15 fylker i Norge. Hva synes du bør skje med antall fylker i fremtiden?

- 1: Antall fylker bør reduseres
- 2: Antall fylker bør økes
- 3: Antall fylker bør være uforandret

4: Ingen mening om dette

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

39. **Vil du støtte at din egen kommune blir slått sammen med en eller flere nabokommuner, dersom det kommer opp forslag om dette?**

1: Ja

2: Nei

3: Kommer an på hvilke kommuner

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I EN KOMMUNE SOM ALLEREDE ER SLÅTT SAMMEN

40. **Din kommune har blitt slått sammen med en eller flere nabokommuner. Støtter du denne sammenslåingen?**

1: Ja

2: Nei

3: Kjenner ikke til kommunesammenslåingen

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

41. **Hvilke konsekvenser tror du en eventuell kommunesammenslåing vil ha for kvaliteten på kommunens tjenestetilbud?**

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke ha noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM ALLEREDE HAR SLÅTT SEG SAMMEN

42. **Hvilke konsekvenser opplever du at kommunesammenslåingen har hatt for kvaliteten på kommunens tjenestetilbud?**

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke hatt noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

43.a) **Hvilke konsekvenser tror du en eventuell kommunesammenslåing vil ha for dine muligheter til å holde deg orientert om hva som foregår i kommunen?**

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke ha noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

b). **Hvilke konsekvenser tror du en eventuell kommunesammenslåing vil ha for dine muligheter til å ta kontakt med lokalpolitikere i kommunen?**

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke ha noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

c) Hvilke konsekvenser tror du en eventuell kommunesammenslåing vil ha for dine muligheter til å påvirke kommunale beslutninger?

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke ha noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM ALLEREDE HAR SLÅTT SEG SAMMEN

44.a) Hvilke konsekvenser opplever du kommunesammenslåingen har hatt for dine muligheter til å holde deg orientert om hva som foregår i kommunen?

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke hatt noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

b) Hvilke konsekvenser opplever du kommunesammenslåingen har hatt for dine muligheter til å ta kontakt med lokalpolitikere i kommunen?

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke hatt noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

c) Hvilke konsekvenser opplever du kommunesammenslåingen har hatt for dine muligheter til å påvirke kommunale beslutninger?

1: Forbedring

2: Forverring

3: Ikke hatt noen konsekvenser

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

45. Noen mener det er en borgerplikt å stemme ved valg, andre mener at man bare bør stemme når valget oppleves som viktig for en selv. Hvilket av disse standpunktene er du mest enig i?

1: Det er en borgerplikt å stemme ved valg

2: Man bør bare stemme når valget er viktig for en selv

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

46. Hvor stor tillit har du til norske kommunepolitikere generelt?

1: Svært stor tillit

2: Nokså stor tillit

3: Nokså liten tillit

4: Svært liten tillit

5: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

47. Hvor stor tillit har du til norske fylkespolitikere generelt?

- 1: Svært stor tillit
- 2: Nokså stor tillit
- 3: Nokså liten tillit
- 4: Svært liten tillit
- 5: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

48. Hvor enig eller uenig du er i følgende påstander:**a) I min kommune er det lett å komme i kontakt med de folkevalgte.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

b) Det lokale folkestyret er ikke så viktig bare de offentlige tjenestene blir opprettholdt.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

c) Politikken her i kommunen er iblant så innviklet at folk som meg ikke forstår hva den dreier seg om.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

d) De som sitter i kommunestyret og bestemmer, tar sjelden hensyn til det vanlige folk mener.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

e) Jeg oppfatter meg selv som vel kvalifisert for å delta i lokalpolitikk.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

f) De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får lettere ivaretatt sine interesser.

- 1: Helt enig

- 2: Nokså enig
- 3: Nokså uenig
- 4: Helt uenig
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: TIL DE SOM STEMTE VED HØSTENS KOMMUNEVALG (FRA SKJEMA):

49a) **Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?**

Da jeg stemte ved kommunevalget, stemte jeg ut fra min overbevisning om rikspolitik og ikke på bakgrunn av de lokale kandidatene og den lokale valgkampen.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: TIL DE SOM STEMTE VED HØSTENS FYLKESTINGSVALG (FRA SKJEMA):

49b) **Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?**

Da jeg stemte ved fylkestingsvalget, stemte jeg ut fra min overbevisning om rikspolitik og ikke på bakgrunn av de lokale kandidatene og den lokale valgkampen.

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

50: **Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?**

a) **Det er viktig at fordelingen av menn og kvinner blant kommunepolitikere ligner fordelingen blant velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

b) **Det er viktig at aldersfordelingen i kommunestyret stort sett er den samme som blant velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

c) **Det er viktig at kommunepolitikerne kommer fra ulike geografiske deler av kommunen.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

d) **Man kan vanligvis stole på at kommunepolitikerne treffer de riktige beslutningene for kommunen.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

e) **Kommunepolitikerne holder vanligvis sine løfter til velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

FILTER: SKAL IKKE STILLES TIL PERSONER BOSATT I OSLO

51: **Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?**

a) **Det er viktig at fordelingen av menn og kvinner blant fylkespolitikere ligner fordelingen blant velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

b) **Det er viktig at aldersfordelingen i fylkestinget stort sett er den samme som blant velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

c) **Det er viktig at fylkespolitikkerne kommer fra ulike geografiske deler av fylket.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

d) **Man kan vanligvis stole på at fylkespolitikkerne treffer de riktige beslutningene for fylket.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

e) **Fylkespolitikkerne holder vanligvis sine løfter til velgerne.**

- 1: Helt enig
- 2: Nokså enig
- 3: Hverken enig eller uenig
- 4: Nokså uenig
- 5: Helt uenig
- 6: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

52. **I politikk snakker man ofte om 'venstresiden' og 'høyresiden'. Tenk deg en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, og 10 representerer de som står helt til høyre politisk. Hvor vil du plassere deg selv på en slik skala?**

- 0: Helt til venstre
- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10: Helt til høyre

- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

53. **Folk kan oppleve ulike grader av tilknytning til forskjellige geografiske områder. Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 1 til 5, der 1 står for «ingen tilknytning» og 5 står for «svært sterk tilknytning» til følgende områder?**

FILTER: 53c STILLES IKKE TIL PERSONER BOSATT I OSLO

- a) den bydelen eller bygda der du bor
- b) kommunen der du bor
- c) fylket der du bor
- d) landsdelen der du bor

e) Norge som helhet

- 1: Ingen tilknytning
- 2:
- 3:
- 4:
- 5: Svært sterk tilknytning
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

Bakgrunnsspørsmål**54. Hva er din sivilstatus?**

- 1: Gift/registrert partner
- 2: Samboende
- 3: Ugift
- 4: Enke/enkemann/gjenlevende partner
- 5: Separert/skilt/separert partner/skilt partner
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

55. Er du oppvokst i kommunen du bor i?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 55=nei

55b. Hvilket år flyttet du til kommunen du bor i nå?

SKRIV INN ÅRSTALL

- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: KUN TIL DE SOM MANGLER UTDANNING FRA REGISTER.

56: Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- 0: Ingen utdanning
- 1: Grunnskole (barne- og ungdomsskole) eller lavere
- 2: Videregående skole
- 3: Universitet / høyskole inntil 4 år
- 4: Universitet / høyskole over 4 år
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

57. Hva er din hovedaktivitet?

Velg det som passer best.

- 1: Yrkesaktiv
- 2: Student eller skoleelev
- 3: Alderspensjonist
- 4: Førtidspensjonist
- 5: Uføretrygdet
- 6: Hjemmeværende
- 7: Arbeidsledig

- 8: Vernepliktig
- 9: Annet
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 57=1

58. De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke.

I hvilken sektor arbeider du?

- 1: Privat sektor
- 2: Organisasjon, stiftelse
- 3: Kommunal virksomhet
- 4: Fylkeskommunal virksomhet
- 5: Statlig virksomhet
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 57=1

59. Hvilket område arbeider du innenfor?

- 1: Industri og produksjonsarbeid
- 2: Jordbruk og fiske
- 3: Selvstendig næringsdrivende ellers
- 4: Helsevesen, undervisning og forskning
- 5: Annen offentlig eller privat tjenesteyting
- 6: Privat eller offentlig administrasjon og ledelse
- 7: Annet_____
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS 57= 3,4,5, 6,7 ELLER 8

60. Har du hatt inntektsgivende arbeid tidligere?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV (JA PÅ SPM 60)

61. I hvilken sektor arbeidet du?

- 1: Privat sektor
- 2: Organisasjon, stiftelse
- 3: Kommunal virksomhet
- 4: Fylkeskommunal virksomhet
- 5: Statlig virksomhet
- 98: Vet ikke
- 99: Ønsker ikke svare

FILTER: HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV (JA PÅ SPM 60)

62. Hvilket område arbeidet du innenfor?

- 1: Industri og produksjonsarbeid
- 2: Jordbruk og fiske
- 3: Selvstendig næringsdrivende ellers
- 4: Helsevesen, undervisning og forskning
- 5: Annen offentlig eller privat tjenesteyting

6: Privat eller offentlig administrasjon og ledelse

7: Annet_____

98: Vet ikke

99: Ønsker ikke svare

63. Hva vil du anslå husholdningens samlede bruttoinntekt til i 2022?

HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0

NOK

Det var alt vi hadde å spørre deg om. Tusen takk for hjelpen!

Vedlegg D: Spørreskjema på nynorsk

Lokalvalundersøkinga 2023 Web og CATI

[«Vet ikke» og «vil ikke svare» står i grønn tekst. Dette skal være standard svaralternativer gjennom hele skjema når respondenten forsøker å trykke seg vidare uten å svare. «Vet ikke» og «vil ikke svare» i svart tekst betyr at svaralternativet er synlig med en gang.]

Start undersøkinga(knapp)

Dette spørjeskjemaet handlar om kommunestyre- og fylkestingsvalet 2023. Du vil blant anna få spørsmål om politisk interesse, stemmegiving, tillit til offentlege aktørar, og haldningar til ulike politiske sakar. Det finnes ingen rette eller gale svar, så vel dei svara du føler passar best for deg. Undersøkinga tek om lag 20 minutt.

Ved å svare på skjema, samtykkjer du til at opplysningane kan nyttast til å lage statistikk i tråd med gjeldande personvernregler.

Personvernregler: Svara du gir skal berre nyttast til å lage statistikk og i forskning. Svar som kan identifisere enkeltpersonar vil aldri bli offentleggjort.

Undersøkinga er frivillig, og du kan når som helst trekkje deg og be om at svara dine blir slettet, fram til 2028. Dette gjer du ved å ringje svartenesta vår på 62 88 56 08 eller sende ein e-post til svar@ssb.no.

Filter: nytt panel

For at spørjeskjema skal være så kort som mogleg, nyttar vi opplysningar om deg og din husstand frå offentlege register, i perioden 2023-2028. I tillegg til opplysningar frå Folkeregisteret, gjeld det opplysningar om utdanning som SSB årleg hentar inn frå skuler, fylker og Lånekassen, opplysningar om arbeid, inntekt, formue, trygd og stønadar henta frå skatteetaten og NAV, opplysningar om innvandrarakgrunn frå Folkeregisteret og opplysningar om valdeltaking frå kommunanes manntal.

Etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle namn og adresser og fødselsnummer fjernast. Fødselsnummeret vil bli erstatta med eit kodennummer. Fordi vi ønskjer å kontakte deg igjen på eit seinare tidspunkt vil vi oppbevare fødselsnummeret ditt, men heilt åtskilt frå svara du har gitt. Innan 2028 vil også kodennummer og fødselsnummer slettast. Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil bere få aidentifiserte resultat. Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og forskarane ved ISF slik at det er mogleg for samfunnsforskarar å kunne gjere samanlikningar med seinare valundersøkingar.

Filter: gammelt panel

For at spørjeskjema skal være så kort som mogleg, nyttar vi opplysningar om deg og din husstand frå offentlege register, i perioden 2023-2025. I tillegg til opplysningar frå Folkeregisteret, gjeld det opplysningar om utdanning som SSB årleg hentar inn frå skuler, fylker og Lånekassen, opplysningar om arbeid, inntekt, formue, trygd og stønadar henta frå skatteetaten og NAV, opplysningar om innvandrarakgrunn frå Folkeregisteret og opplysningar om valdeltaking frå kommunanes manntal.

For dei som deltok i Lokalvalundersøkinga i 2019 vil vi kople svara dine med det du svarte i 2019. Etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle namn og adresser og fødselsnummer fjernast.

Fødselsnummeret vil bli erstatta med eit kodenummer. Innan 2025 vil også kodenummer og fødselsnummer slettast. Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil berre få aidentifiserte resultat. Det aidentifiserte datamaterialet vil bli oppbevart av SSB og forskarar ved ISF slik at det er mogleg for samfunnsforskarar å kunne gjere samanlikningar med seinare valundersøkingar.

1. Kor interessert er du i politikk generelt?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Heilt uinteressert
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

2a. Av og til varierer folk si interesse mellom ulike typar politikk. Kor interessert er du i kommunepolitikk?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Heilt uinteressert
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

2b. Kor interessert er du i fylkespolitikk?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Heilt uinteressert
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

2c. Kor interessert er du i rikspolitik?

- 1: Svært interessert
- 2: Ganske interessert
- 3: Lite interessert
- 4: Heilt uinteressert
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

3: Kor stor tillit du har til følgjande offentlege institusjonar og aktørar på ein skala som går frå 0 til 10, der 0 betyr "Ingen tillit" og 10 betyr "Svært stor tillit":

- a) Kommunestyret
- b) Ordføraren
- c) Fylkestinget
- d) Stortinget
- e) Regjeringa
- f) Statleg forvaltning
- g) Kommuneadministrasjonen

h) Lokalpolitikarar**i) Rikspolitkarar****j) Dei politiske partia**

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

4. Stemde du ved kommunevalet i år?

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: HVIS 4=ja:***5. Når bestemte du deg for å stemme på det partiet eller den lista du valde?**

1: Lenge før valkampen begynte

2: Under valkampen

3: Like før valdagen

4: På valdagen

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: HVIS 4=ja:***6. Kva for parti eller liste stemde du på?**

1: Raudt

2: Sosialistisk Venstreparti (SV)

3: Arbeidarpartiet (Ap)

4: Senterpartiet (Sp)

5: Miljøpartiet Dei Grøne (MDG)

6: Kristeleg Folkeparti (KrF)

7: Venstre

8: Høgre

9: Framstegspartiet (Frp)

10: Folkets parti

11: Industri- og næringspartiet (INP)

12: Fellesliste

13: Anna liste, ver vennleg og spesifiser

99: Ønskjer ikkje å svare

97: Hugsar ikkje

*FILTER: HVIS 4=ja:***7. Gav du personstemme til ein eller fleire kandidatar på lista som du stemde på ved kommunevalet, såkalla kumulering?**

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: HVIS 4=ja:***8. Førte du opp kandidatar frå andre parti sine lister, såkalla slengarstemmer?**

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 4=ja:

9. Kva hadde størst betydning for valet ditt av parti eller liste til kommunevalet?

- 1: Lokale saker
- 2: Personar på lista
- 3: Rikspolitiske saker
- 4: Allmenn tillit til partiet
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 3=ja:

10. Kan du angje den saken som var viktigast for stemmegivinga di ved kommunevalet i år?

ÅPENT TEKSTFELT

FILTER: HVIS 4=ja:

11: Kor viktig vil du si at følgjande saker var for stemmegivinga di ved kommunevalet?

e) Bompengar

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikkje viktig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

f) Klima og miljø

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikkje viktig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

g) Kommunale skattar og avgifter

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikkje viktig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

h) Vindmøller

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikkje viktig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

12. Har du prøvd ein av dei såkalla valomatane på nettet?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 98. Veit ikkje
- 97. Hugsar ikkje

HVIS SPM.4=ja og SPM.12 = ja

13. Kor stor betydning hadde bruken av valomat for stemmegivinga di?

- 1. Stor betydning
- 2. Ei viss betydning
- 3. Liten eller inga betydning
- 98. Veit ikkje

Fylkestingsval (overskrift for de som ikke bor i Oslo)

Bydelsutval (overskrift for de som bor i Oslo)

FILTER: STILLES TIL ALLE BOSATT I OSLO (Kommune= Oslo)

14. Stemde du ved valet av bydelsutval i år?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 14=ja

15. Kva for parti eller liste stemde du på?

- 1: Raudt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeidarpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet Dei Grøne (MDG)
- 6: Kristeleg Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høgre
- 9: Framstegspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12: Fellesliste
- 13: Anna liste, ver vennleg og spesifiser
- 99: Ønskjer ikkje å svare
- 97: Hugsar ikkje

FILTER FOR SPM 16-18: BARE TIL DE SOM IKKE STEMME I OSLO (Hvis kommune ikke= Oslo).

16. Stemde du ved fylkestingsvalet i år?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

HVIS 16=ja

17. Kva for parti eller liste stemde du på?

- 1: Raudt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeidarpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet Dei Grøne (MDG)
- 6: Kristeleg Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høgre
- 9: Framstegspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12 Nordkalottfolket
- 13 Samelista
- 14: Anna liste, ver vennleg og spesifiser
- 99: Ønskjer ikkje å svare
- 97: Hugsar ikkje

FILTER: HVIS 16=ja

18. Kva hadde størst betydning for valet ditt av parti eller liste til fylkestingsvalet?

- 1: Fylkeskommunale saker
- 2: Personar på lista
- 3: Rikspolitiske saker
- 4: Allmenn tillit til partiet
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 16=ja:

19. Kor viktig var saka om oppdeling av fylke for stemmegivinga di ved fylkestingsvalet?

- 1: Svært viktig
- 2: Nokså viktig
- 3: Mindre viktig
- 4: Ikkje viktig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

20. Stemde du ved kommunevalet i 2019?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 3: Hadde ikkje stemmerett
- 97: Hugsar ikkje
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: Hvis 20=ja

21. Kva for parti stemde du på?

- 1: Raudt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeidarpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet Dei Grøne (MDG)

- 6: Kristeleg Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høgre
- 9: Framstegspartiet (Frp)
- 10: Folkeaksjonen Nei til meir bompengar (FNB)
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 12: Fellesliste
- 13: Anna liste, ver vennleg og spesifiser
- 97: Hugsar ikkje
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: KUN TIL NORSKE STATSBERGERE (jf stemmerett til stortingsvalg)

22: Kva for parti ville du ha stemt på om valet i haust var eit stortingsval?

- 1: Raudt
- 2: Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 3: Arbeidarpartiet (Ap)
- 4: Senterpartiet (Sp)
- 5: Miljøpartiet Dei Grøne (MDG)
- 6: Kristeleg Folkeparti (KrF)
- 7: Venstre
- 8: Høgre
- 9: Framstegspartiet (Frp)
- 10: Folkets parti
- 11: Industri- og næringspartiet (INP)
- 13: Anna liste, ver vennleg og spesifiser
- 99: Ønskjer ikkje svare
- 97: Hugsar ikkje

23. Har du hatt noko kommunalt verv i din nåverande bustadkommune i løpet av dei siste fire åra?

Til dømes kommunestyret, samarbeidsutval på skule, eldreråd, ungdomsråd, kontaktutval og liknande.

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

24. Er du medlem av eit politisk parti?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

25. Har du nokon gong i løpet av dei siste fire åra gjort følgjande for å påverke ei avgjerd i kommunen der du bur?

a) Delteke på møte som kommunen har invitert til.

- 1: Ja
- 2: Nei
- 98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

b) Skrive under på opprop eller underskriftskampanje.

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

c) Delteke i aksjon, protestmøte, demonstrasjon.

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

d) Sendt skriftleg fråsegn om ein kommunal sak til kommunen.

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

e) Teke kontakt med ein lokal politikar.

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

26. Kor stor betydning har det for deg personleg kva for parti som har fleirtal i kommunestyret?

1: Stor betydning

2: Ei viss betydning

3: Lita eller inga betydning

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

27. Kor stor betydning trur du at resultatet av kommunevalet i haust vil få for kva som vil skje i kommunen i dei kommande fire åra?

1: Stor betydning

2: Ei viss betydning

3: Lita eller inga betydning

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

28. Var det mest lokale saker eller rikspolitiske saker som prega valkampen i kommunen din?

1: For det meste lokale saker

2: For det meste rikspolitiske saker

3: Blanding av lokale og rikspolitiske saker

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

29. Kor stor forskjell synest du det er mellom partia i kommunen din?

1: Svært stor

- 2: Ganske stor
- 3: Ikkje særleg stor
- 4: Svært liten
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER SPM. 30 OG 31: STILLES IKKE TIL DE SOM ER BOSATT I OSLO

30. Kor stor betydning har det for deg personleg kva for parti som har fleirtal i fylkestinget?

- 1: Stor betydning
- 2: Ei viss betydning
- 3: Lita eller inga betydning
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

31. Kor stor betydning trur du at resultatet av fylkestingsvalet i haust vil få for kva som vil skje i fylket i dei kommande fire åra?

- 1: Stor betydning
- 2: Ei viss betydning
- 3: Lita eller inga betydning
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

32. I løpet av den siste veka før valet, kor ofte så, hørde eller las du politiske nyheitssaker i følgjande kanalar?

a) **NRK TV, Distriktssendingar (inkludert nett-tv)**

- 1: Fleire gonger om dagen
- 2: Kvar dag
- 3: Nokon av dagane
- 4: Ein av dagane
- 5: Ingen av dagane
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

b) **NRK TV, andre sendingar (inkludert nett-tv)**

- 1: Fleire gonger om dagen
- 2: Kvar dag
- 3: Nokon av dagane
- 4: Ein av dagane
- 5: Ingen av dagane
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

c) **TV 2**

- 1: Fleire gonger om dagen
- 2: Kvar dag
- 3: Nokon av dagane
- 4: Ein av dagane
- 5: Ingen av dagane
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

- d) **NRK Radio, Distriktssendingar (inkludert nett-radio)**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare
- e) **NRK Radio, andre sendingar (inkludert nett-radio)**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare
- f) **NRKs nyheitssider på nett**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare
- g) **Lokalaviser (inkludert nett)**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare
- h) **Regionaviser (inkludert nett)**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare
- i) **Riksdekkjande aviser (inkludert nett)**
1: Fleire gonger om dagen
2: Kvar dag
3: Nokon av dagane
4: Ein av dagane
5: Ingen av dagane
98: Veit ikkje
99: Ønskjer ikkje svare

j) Sosiale medium (Facebook, Twitter/X, Snapchat, TikTok osv.)

1: Fleire gonger om dagen

2: Kvar dag

3: Nokon av dagane

4: Ein av dagane

5: Ingen av dagane

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

33: Kva for ein av dei følgjande kanalane var den viktigaste kjelda til informasjon i valkampen for deg? Berre eitt svar

a) NRK TV, Distriktssendingar (inkludert nett-tv)

b) NRK TV, andre sendingar (inkludert nett-tv)

c) TV 2

d) NRK Radio, Distriktssendingar (inkludert nettradio)

e) NRK Radio, andre sendingar (inkludert nettradio)

f) NRKs nyheitssider på nett

g) Andre radiokanalar

h) Lokalaviser (inkludert nett)

i) Regionaviser (inkludert nett)

j) Riksdekkjande aviser (inkludert nett)

k) Facebook

l) Twitter/X

m) Snapchat

n) Anna (spesifiser) _____

o) Ønskjer ikkje svare

p) Veit ikkje

34: Har du familie, vener eller kjende som stilte til val i kommunen din?

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

35: Er du «ven» på Facebook eller i andre sosiale medium med nokon som stilte til val i kommunen din?

1. Ja

2. Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

36. Kor ofte diskuterer du lokalpolitiske spørsmål med andre?

1: Dagleg

2: Nokon gonger i uka

3: Nokon gonger i månaden

4: Meir sjeldan

5: Aldri

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

37. Det er nå 356 kommunar i Noreg. Kva synest du bør skje med talet på kommunar i framtida?

- 1: Talet på kommunar bør reduserast
- 2: Talet på kommunar bør aukast
- 3: Talet på kommunar bør vere uforandra
- 4: Inga meining om dette

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

38. Frå 2024 er det 15 fylke i Noreg. Kva synest du bør skje med talet på fylke i framtida?

- 1: Talet på fylke bør reduserast
- 2: Talet på fylke bør aukast
- 3: Talet på fylke bør vere uforandra
- 4: Inga meining om dette

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

39. Vil du støtte at din eigen kommune blir slått saman med ein eller fleire nabokommunar, om det kjem opp forslag om dette?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 3: Kjem an på kva for kommunar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I EN KOMMUNE SOM ALLEREDE ER SLÅTT SAMMEN

40. Kommunen din har blitt slått saman med ein eller fleire nabokommunar. Støttar du denne samanslåinga?

- 1: Ja
- 2: Nei
- 3: Kjenner ikkje til kommunesamanslåinga

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

41. Kva for konsekvensar trur du ei eventuell kommunesamanslåing vil ha for kvaliteten på kommunens tenestetilbod?

- 1: Forbetring
- 2: Forverring
- 3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM ALLEREDE HAR SLÅTT SEG SAMMEN

42. Kva for konsekvensar opplever du at kommunesamanslåinga har hatt for kvaliteten på kommunens tenestetilbod?

- 1: Forbetring
- 2: Forverring

3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM IKKE BLE SLÅTT SAMMEN

43.a) Kva for konsekvensar trur du ei eventuell kommunesamanslåing vil ha for dine moglegheiter til å halde deg orientert om kva som føregår i kommunen?

1: Forbetring

2: Forverring

3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

b) Kva for konsekvensar trur du ei eventuell kommunesamanslåing vil ha for dine moglegheiter til å ta kontakt med lokalpolitikarar i kommunen?

1: Forbetring

2: Forverring

3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

c) Kva for konsekvensar trur du ei eventuell kommunesamanslåing vil ha for dine moglegheiter til å påverke kommunale avgjerder?

1: Forbetring

2: Forverring

3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: RESPONDENTER SOM BOR I KOMMUNER SOM ALLEREDE HAR SLÅTT SEG SAMMEN

44.a) Kva for konsekvensar opplever du at kommunesamanslåinga har hatt for dine moglegheiter til å halde deg orientert om kva som føregår i kommunen?

1: Forbetring

2: Forverring

3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

b) Kva for konsekvensar opplever du at kommunesamanslåinga har hatt for dine moglegheiter til å ta kontakt med lokalpolitikarar i kommunen?

1: Forbetring

2: Forverring

3: Ikkje hatt nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

c) **Kva for konsekvensar opplever du kommunesamanslåinga har hatt for dine moglegheiter til å påverke kommunale avgjerder?**

- 1: Forbetring
- 2: Forverring
- 3: Ikkje ha nokon konsekvensar

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

45. **Nokon meiner det er ei borgarplikt å stemme ved val, andre meiner at ein berre bør stemme når valet blir opplevd som viktig for ein sjølv. Kva for eit av desse standpunkta er du mest einig i?**

- 1: Det er ei borgarplikt å stemme ved val
- 2: Ein bør berre stemme når valet er viktig for ein sjølv

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

46. **Kor stor tillit har du til norske kommunepolitikarar generelt?**

- 1: Svært stor tillit
- 2: Nokså stor tillit
- 3: Nokså liten tillit
- 4: Svært liten tillit
- 5: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

47. **Kor stor tillit har du til norske fylkespolitikarar generelt?**

- 1: Svært stor tillit
- 2: Nokså stor tillit
- 3: Nokså liten tillit
- 4: Svært liten tillit
- 5: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

48. **Kor einig eller ueinig du er i følgjande påstandar:**

a) **I min kommune er det lett å kome i kontakt med dei folkevalde.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

b) **Det lokale folkestyret er ikkje så viktig berre dei offentlege tenestene blir oppretthaldne.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

c) **Politikken her i kommunen er iblant så innvikla at folk som meg ikkje forstår kva han dreier seg om.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

d) **Dei som sit i kommunestyret og bestemmer, tek sjeldan omsyn til det vanlege folk meiner.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

e) **Eg oppfattar meg sjølv som vel kvalifisert for å delta i lokalpolitikk.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

f) **Dei som har gode personlege samband i kommunen, får lettare varetatt interessene sine.**

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Nokså ueinig
- 4: Heilt ueinig
- 98: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: TIL DE SOM STEMTE VED HØSTENS KOMMUNEVALG (FRA SKJEMA):

49a) **Kor einig eller ueinig du er i følgjande påstandar?**

Da eg stemde ved kommunevalet stemde eg ut frå mi overtydning om rikspolitikk og ikkje på bakgrunn av dei lokale kandidatane og den lokale valkampen.

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig
- 3: Verken einig eller ueinig
- 4: Nokså ueinig
- 5: Heilt ueinig
- 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: TIL DE SOM STEMTE VED HØSTENS FYLKESTINGSVALG (FRA SKJEMA):

49b) **Kor einig eller ueinig du er i følgjande påstandar?**

Da eg stemde ved fylkestingsvalet stemde eg ut frå mi overtydning om rikspolitikk og ikkje på bakgrunn av dei lokale kandidatane og den lokale valkampen.

- 1: Heilt einig
- 2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

50: **Kor einig eller ueinig er du i følgjande påstandar?**

f) **Det er viktig at fordelinga av menn og kvinner blant kommunepolitikarar liknar fordelinga blant veljarane**

1: Heilt einig

2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

g) **Det er viktig at aldersfordelinga i kommunestyret stort sett er den same som blant veljarane.**

1: Heilt einig

2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

h) **Det er viktig at kommunepolitikarane kjem frå ulike geografiske delar av kommunen.**

1: Heilt einig

2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

i) **Ein kan vanlegvis stole på at kommunepolitikarane treffer dei riktige avgjerdene for kommunen.**

1: Heilt einig

2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

j) **Kommunepolitikarane held vanlegvis løfta sine til veljarane.**

1: Heilt einig

2: Nokså einig

3: Verken einig eller ueinig

4: Nokså ueinig

5: Heilt ueinig

6: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: SKAL IKKE STILLES TIL PERSONER BOSATT I OSLO

51: **Kor einig eller ueinig er du i følgjande påstandar?**

- f) **Det er viktig at fordelinga av menn og kvinner blant fylkespolitikarar liknar fordelinga blant veljarane.**
- 1: Heilt einig
 - 2: Nokså einig
 - 3: Verken einig eller ueinig
 - 4: Nokså ueinig
 - 5: Heilt ueinig
 - 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare
- g) **Det er viktig at aldersfordelinga i fylkestinget stort sett er den same som blant veljarane.**
- 1: Heilt einig
 - 2: Nokså einig
 - 3: Verken einig eller ueinig
 - 4: Nokså ueinig
 - 5: Heilt ueinig
 - 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare
- h) **Det er viktig at fylkespolitikarane kjem frå ulike geografiske delar av fylket.**
- 1: Heilt einig
 - 2: Nokså einig
 - 3: Verken einig eller ueinig
 - 4: Nokså ueinig
 - 5: Heilt ueinig
 - 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare
- i) **Ein kan vanlegvis stole på at fylkespolitikarane treffer dei riktige avgjerdene for fylket.**
- 1: Heilt einig
 - 2: Nokså einig
 - 3: Verken einig eller ueinig
 - 4: Nokså ueinig
 - 5: Heilt ueinig
 - 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare
- j) **Fylkespolitikarane held vanlegvis løfta sine til veljarane.**
- 1: Heilt einig
 - 2: Nokså einig
 - 3: Verken einig eller ueinig
 - 4: Nokså ueinig
 - 5: Heilt ueinig
 - 6: Veit ikkje
- 99: Ønskjer ikkje svare

52. **I politikk snakkar ein ofte om 'venstresida' og 'høgresida'. Tenk deg ein skala der 0 representerer dei som står heilt til venstre politisk, og 10 representerer dei som står heilt til høgre politisk. Kor vil du plassere deg sjølv på ein slik skala?**

0: Heilt til venstre

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10: Heilt til høgre

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

53. Folk kan oppleve ulike gradar av tilknytning til forskjellige geografiske område. Kor vil du plassere deg sjølv på ein skala frå 1 til 5, der 1 står for «inga tilknytning» og 5 står for «svært sterk tilknytning» til følgjande område?

FILTER: 53c STILLES IKKE TIL PERSONER BOSATT I OSLO

a) den bydelen eller bygda der du bur

b) kommunen der du bur

c) fylket der du bur

d) landsdelen der du bur

e) Noreg som heilheit

1: Inga tilknytning

2:

3:

4:

5: Svært sterk tilknytning

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

Bakgrunnsspørsmål

54. Kva er sivilstatusen din?

1: Gift/registrert partner

2: Sambuande

3: Ugift

4: Enke/enkemann/gjenlevande partner

5: Separert/skilt/separert partner/skilt partner

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

55. Er du oppvaksen i kommunen du bur i?

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 55=nei

55b. Kva år flytta du til kommunen du bur i nå?

SKRIV INN ÅRSTALL

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: KUN TIL DE SOM MANGLER UTDANNING FRA REGISTER.***56: Kva er di høgaste fullførte utdanning?**

0: Inga utdanning

1: Grunnskule (barne- og ungdomsskule) eller lågare

2: Vidaregåande skule

3: Universitet / høgskule inntil 4 år

4: Universitet / høgskule over 4 år

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

57. Kva er hovudaktiviteten din?

Vel det som passar best.

1: Yrkesaktiv

2: Student eller skuleelev

3: Alderspensjonist

4: Førtidspensjonist

5: Uføretrygda

6: Heimeverande

7: Arbeidsledig

8: Vernepliktig

9: Anna

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: HVIS 57=1***58. Dei følgjande spørsmåla gjeld hovudyrket ditt.****I kva sektor arbeider du?**

1: Privat sektor

2: Organisasjon, stifting

3: Kommunal verksemd

4: Fylkeskommunal verksemd

5: Statleg verksemd

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

*FILTER: HVIS 57=1***59. Kva område arbeider du innanfor?**

1: Industri og produksjonsarbeid

2: Jordbruk og fiske

3: Sjølvstendig næringsdrivande elles

4: Helsevesen, undervising og forskning

5: Anna offentleg eller privat tenesteyting

6: Privat eller offentleg administrasjon og leing

7: Anna _____

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

FILTER: HVIS 57= 3,4,5, 6,7 ELLER 8

60. Har du hatt inntektsgivande arbeid tidlegare?

1: Ja

2: Nei

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV (JA PÅ SPM 60)

61. I kva sektor arbeidde du?

1: Privat sektor

2: Organisasjon, stifting

3: Kommunal verksemd

4: Fylkeskommunal verksemd

5: Statleg verksemd

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV (JA PÅ SPM 60)

62. Kva område arbeidde du innanfor?

1: Industri og produksjonsarbeid

2: Jordbruk og fiske

3: Sjølvstendig næringsdrivande elles

4: Helsevesen, undervisning og forskning

5: Anna offentleg eller privat tenesteyting

6: Privat eller offentleg administrasjon og leiing

7: Anna_____

98: Veit ikkje

99: Ønskjer ikkje svare

63. Kva vil du anslå hushaldet si samla brutto inntekt til i 2022?

HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0

NOK

Det var alt vi hadde å spørje deg om. Tusen takk for hjelpa!

Vedlegg E: Registerkoblinger

Opplysninger fra nasjonal utdanningsdatabase

Opplysninger om utdanning blir hentet fra utdanningsregisteret i etterkant av datainnsamlingen.

Variabelnavn fra register	Variabelbeskrivelse
bu_nus2000	Personens høyeste utdanningsnivå (Koden NUS2000)

Opplysninger fra befolkningsregisteret

Fra befolkningsregisteret kobles på opplysninger om intervjuobjektets kjønn, alder og innvandringsbakgrunn, samt opplysninger om grunnkrets og bostedskommune, i etterkant av datainnsamlingen.

Variabelnavn fra register	Variabelbeskrivelse
foedselsdato	Fødselsdato (til beregning av alder, slettes før ferdigstilling av fil)
kjoenn	Kjønn
kommnr	Kommune
invkat	Innvandringskategori
statsborgerskap	Statsborgerskap
sivilstand	Sivilstatus (slektsopplysninger person)
landbak3gen	Landbakgrunn for alle innvandringskategorier
grunnkrets	Grunnkrets

Opplysninger fra inntekts- og formuesregisteret (person og husholdning)

Informasjon om personenes inntekt blir hentet fra Statistisk sentralbyrås inntektsregister. Opplysninger om inntekt per 31.12. i inntektsåret er innhentet fra flere kilder: Selvangivelsen, ligningsregisteret, lønns- og trekkoppgaveregisteret, NAV, arbeids- og inkluderingsdepartementet, Lånekassen og Husbanken.

For undersøkelsen 2023 brukes inntektsdata fra 2022.

Variabelnavn fra register	Variabelbeskrivelse
bruttoinnt_gr	Inntekt før skatt

Opplysninger fra manntall

Om personen har stemt ved valget eller ikke kobles på fra manntallet i etterkant av datainnsamlingen.

Variabelnavn fra register	Variabelbeskrivelse
forhand	Stemte på forhånd
stemt23	Avkrysset i manntall

Vedlegg F: Omkodinger av variabler før utlevering av data til ISF

Opplysninger fra befolkningsregisteret

Fra befolkningsregisteret følger enkelte variabler slik de er i register (f.eks. kjønn, og sentralitet), mens andre aggregeres til et høyere nivå. Kodelister og omkodinger er beskrevet under.

alder: alder

Alder per 31. desember 2023

kjoenn: kjønn

Leveres som i register. Kodelisten for variabelen er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/a/metadata/codelist/datadok/1385107/no>

kommnr: kommune nummer

Standard for kommuneinndeling og kodeliste er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/131>

invkat: innvandringskategori

Kodelisten som er benyttet er beskrevet her:

<https://www.ssb.no/a/metadata/codelist/datadok/618345/no>

landbgr: landbakgrunn for alle innvandringskategorier

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

Denne variabelen er basert på registervariabelen *Landbak3gen*, men variabelen kodes om slik at den viser landbakgrunn aggregert til grupperingen av land vist under. Kodelisten som er benyttet, men noe tilpasset til grupperingen under, er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/91/koder>

0	Norge
1	Øvrige Norden
2	Vest-Europa utenom Norden
3	Øvrige østeuropeiske EU-land
4	Øvrige østeuropeiske land utenfor EU
5	Sør-Amerika/Oseania
6	Øvrige Afrika
7	Øvrige Asia
101	Danmark
106	Sverige
131	Polen
136	Litauen
346	Somalia
404	Afghanistan
424	Sri Lanka
428	Filippinene
568	Thailand

statsborgerskap: statsborgerskap

Kodelisten som er benyttet, men noe tilpasset til grupperingen under, er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/646>

0	Norge
1	Øvrige Norden
2	Vest-Europa utenom Norden
3	Øvrige østeuropeiske EU-land
4	Øvrige østeuropeiske land utenfor EU
5	Sør-Amerika/Oseania
6	Øvrige Afrika
7	Øvrige Asia
101	Danmark
106	Sverige
131	Polen
136	Litauen
346	Somalia
404	Afghanistan
424	Sri Lanka
428	Filippinene
568	Thailand

Opplysninger fra nasjonal utdanningsdatabase

Utdnivaa: respondentens høyeste fullføre utdanning

Denne variabelen er basert på registervariabelen *bu_nus2000*, men kun første siffer i koden leveres (utdanningsnivå). Kodelisten for variabelen (med beskrivelser av alle siffernivå) er tilgjengelig her: <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/36>

Vedlegg G: Omkodinger av variabler før utlevering av data til SIKT

Opplysninger fra befolkningsregisteret

Fra befolkningsregisteret følger enkelte variabler slik de er i register (f.eks. kjønn, og sentralitet), mens andre aggregeres til et høyere nivå. Kodelister og omkodinger er beskrevet under.

kjoenn: kjønn

Leveres som i register. Kodelisten for variabelen er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/a/metadodata/codelist/datadok/1385107/no>

aldgrupp: aldersgruppe

Alder per 31. desember 2023. Alder er gruppert i følgende aldersgrupper:

17-24 år

25-44 år

45-66 år

67-79 år

80 år og over

fylke: fylke

Kommune er aggregert til fylke. Standard for fylkesinndeling og kodeliste er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/104>

sentralitet: sentralitet

Leveres som i register. Kodelisten for variabelen er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/419/koder>

innvbak: innvandringsbakgrunn

Denne variabelen er basert på registervariabelen *invkat*

(<https://www.ssb.no/a/metadodata/codelist/datadok/618345/no>), men variabelen kodes om slik at den viser innvandringsbakgrunn i grupperingen vist under.

1 = Norskfødte med to norske foreldre

2 = Øvrig befolkning

Variabelen er kodet på følgende måte:

Invkat 'A' (født i Norge med to norskfødte foreldre) er kodet til innvbak 1.

Invkat 'B' (innvandrere), Invkat 'C' (norskfødte med innvandrerforeldre)

, 'E' (utenlandsfødte med én norskfødt forelder), 'F' (norskfødte med én utenlandsfødt forelder) og 'G' (utenlandsfødte med to norskfødte foreldre) er kodet til innvbak 2.

landbgr: landbakgrunn for alle innvandringskategorier

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

Denne variabelen er basert på registervariabelen *Landbak3gen*, men variabelen kodes om slik at den viser landbakgrunn aggregert til grupperingen av land vist under. Kodelisten som er benyttet, men noe tilpasset til grupperingen under, er tilgjengelig her:

<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/91/koder>

- 0 Norge
 - 1 Norden utenom Norge
 - 2 EU/EØS-området utenom Norden
 - 3 Europa utenfor EU/EØS-området
 - 4 Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand
 - 5 USA, Canada, Australia og New Zealand
- OTHER = Uoppgitt

statsborgerskap: statsborgerskap

Kodelisten som er benyttet, men noe tilpasset til grupperingen under, er tilgjengelig her:
<https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/646>

- 0 Norge
 - 1 Norden utenom Norge
 - 2 EU/EØS-området utenom Norden
 - 3 Europa utenfor EU/EØS-området
 - 4 Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand
 - 5 USA, Canada, Australia og New Zealand
- OTHER = Uoppgitt

Opplysninger fra nasjonal utdanningsdatabase

utd: utdanningsnivå, gruppert

Variabelen er basert på variabelen *utdnivaa* beskrevet i vedlegg F, men gruppert i følgende grupper:

- 1 = Grunnskole
- 2 = Videregående skole
- 3 = Universitets- og høyskoleutdanning, 1-4 år
- 4 = Universitets- og høyskoleutdanning, mer enn 4 år
- 5 = Ingen eller uoppgitt utdanning